

10.4.4 Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.

1. Ölçülü olmak orta yolu tutturaktır. Ne eksik ne fazla, bir işi kararınca yapmaktır. Eski dilde buna itidal denmektedir. Tüm bilge insanlar hayatlarında itidali, orta yolu tutturmayı hedeflemişlerdir. Bu aynı zamanda Hz. Peygamber'in Müslümanlara tavsiye ettiği bir ilkedir. Bir hadiste şöyle buyrulur: "Orta yolu tutunuz, amellerinizi mükemmelleştirmeye ve Allah'a yakın olmaya gayret ediniz." (Buhârî, Rikâk, 81)

Bu parçadan aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Ölçülü olmamak, İslam düşüncesine göre ahlaki bir zayıflıktır. İnsanın kalbinde ortaya çıkan olumsuz bir duygudur.

B) Ölçülü olmak irademizi güçlendirir, sevgi ve şefkat duygularını geliştirir. Diğer bir deyişle duygu yönetimidir.

C) Ölçülü olmak aşırılıktan uzak durmaktır. Hangi alanda olursa olsun aşırılığın her türlü kötüdür.

D) Ölçülü olmak kalbi kötülüklerden temizleyerek insanın şahsiyetli olmasına yardımcı olur. İnsanın kendisine olan güvenini artırır.

E) Ölçülü olmamak bir kişilik ihlalidir. İnsanlar arasında küskünlük, kin ve huzursuzluğa neden olur.

2. Yüce Allah İslam'ın orta yolu benimsediğini, Müslümanların da "dengeli bir ümmet" olduğunu ifade etmiştir. Kur'an-ı Kerim bunu "... sizi dengeli (vasat) bir ümmet yaptık..." (Bakara suresi, 143. ayet) buyruğuyla dile getirir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi dengeli bir ümmet için doğru bir davranıştır?

A) İnsanlar arasında küskünlük, kin ve huzursuzluğa neden olmak

B) Her türlü tutum ve davranışlarında doğruluk, dürüstlük ve adalet çizgisinde kalmak

C) Kalbi kötülüklerden temizleyerek insanın şahsiyetli olmasına yardımcı olmak

D) Başkalarının imkânlarını çalmak ve hak sahiplerine engel olmak

E) İnsanların gizli hallerini, ayıp ve kusurlarını araştırmak

3. Hayat inişli çıkışlı bir yol gibidir. İslam ahlakı insanı yüceltmek ister. Onu tutum ve davranışlarında olgunluğa ulaştırmayı amaçlar. Buna erdem denir. Erdemli olmak ölçülü olmaktır. Ölçülü olmak da dengeli hareket etmek ve aynı zamanda tutum ve davranışlarda aşırılıktan uzak durmaktır.

Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi bu parçaya örnek olarak gösterilemez?

A) "Orta yolu tutunuz, amellerinizi mükemmelleştirmeye ve Allah'a yakın olmaya gayret ediniz." (Buhârî, Rikâk, 81)

B) "...O, dengeyi koydu, sakın dengeyi bozmayın. Adaletle hareket edin ve ölçüyü bozmayın." (Rahmân suresi, 8-9. ayetler)

C) "Söz ve davranışlarında ileri gidip haddi aşanlar helâk oldular." (Müslim, İlim, 47/4)

D) "Onun şeklini tamamladığım ve ona ruhumdan üflediğim vakit siz de hemen onun için secdeye kapanın." (Hicr suresi, 29. ayet)

E) "Eli sıkı olma, büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır ve çaresiz kalırsın." (İsrâ suresi, 29. ayet)

4. "İnsanoğlu mideden daha kötü bir kap doldurmuştur. Hâlbuki birkaç lokma insanın belini doğrultmasına yeter. Eğer mutlaka dolduracaksa (midesinin) üçte birini yemeğe, üçte birini içeceğe ayırsın ve diğer üçte birini de nefes alıp vermek için boş bıraksın." (Tirmizî, Zühd, 47)

Aşağıdakilerden hangisi bu hadisten çıkarılabilecek bir sonuçtur?

A) Her günü oruç tutarak geçirmek

B) Sadece içecek içerek doygunluk sağlamak

C) Birkaç lokma ile bir haftayı idare etmek

D) Yemekten kaçınarak nefesi rahatlatmak

E) Beslenmede aşırılıktan kaçınmak

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları mikailokumus.com'a aittir.

5. Hz. Muhammed'in hayatı son derece ölçülüdür. Yüce Allah onu "en güzel örnek" diye nitelemiş ve Müslümanların hayatta onu rehber edinmelerini istemiştir. Kur'an ahlakıyla hareket eden Hz. Muhammed dünya ve ahiret dengesini gözetmiştir. Kulluğunda, alışverişinde, aile yaşantısında, savaşta ve barışta her zaman ölçülü hareket etmiştir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçayı destekler niteliktedir?

- A) "İçinizden Allah'ın lütfuna ve ahiret gününe umut bağlayanlar, Allah'ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki, Allah'ın Resulünde güzel bir örneklik vardır." (Ahzâb suresi, 21. ayet)
- B) "Herhangi bir beşer ile Allah'ın konuşması ancak vahiy ile yahut perde arkasından ya da bir elçi gönderip, izni ile dilediğini vahyetmesi şeklinde olabilir..." (Şûrâ suresi, 51. ayet)
- C) "Andolsun ki içlerinden, kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan, onları arındıran, onlara kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah, müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur." (Âl-i İmrân suresi, 164. ayet)
- D) "Andolsun, size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona ağır gelir, size çok düşkündür, müminlere karşı şefkat ve merhamet doludur." (Tevbe suresi, 128. ayet)
- E) "Hiç şüphesiz senin için bitip tükenmeyen bir ödül vardır. Sen elbette üstün bir ahlâka sahipsin." (Kalem suresi, 3-4. ayetler)

6. Müslüman maddi imkânları kullanırken ölçülü olmalıdır. İnsanın sahip olduğu para, mal ve mülk gibi maddi değerler Allah'ın kullarına verdiği nimetlerdir. Bu nimetlere karşı şükür borcumuz vardır. Nimetlerin şükürü onları yerli yerinde kullanmakla olur. Allah harcamalarda ölçülü olmayı ve orta yolu tutturmayı emreder.

Bu parçayı tamamlayan en uygun ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Ve ona hiç beklemediği yerden rızık verir. Kim Allah'a dayanıp güvenirse Allah ona yeter. Şüphesiz Allah dilediği şeyi sonuca ulaştırır. Allah her şey için bir ölçü koymuştur." (Talâk suresi, 3. ayet)
- B) "Eli sıkı olma, ölçüsüzce eli açık da olma; sonra kınanacak, kendi kendine hayıflanacak duruma düşersin!" (İsrâ suresi, 29. ayet)
- C) "Ey kavmim! Ölçüyü, tartıyı adaletle tam yapın; insanların mallarının değerini düşürmeyin, yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın." (Hûd suresi, 85. ayet)
- D) "Allah her dışının karnında neyi taşıdığını, rahimlerin neyi eksiltip neyi artıracığını bilir. O'nun katında her şey bir ölçüye bağlıdır." (Ra'd suresi, 8. ayet)
- E) "O, göklerin ve yerin egemenliği kendisine ait olan, çocuk edinmeyen, egemenliğinde ortağı bulunmayan, her şeyi yaratan, yarattığına belli bir ölçüye göre düzen veren Allah'tır." (Furkân suresi, 2. ayet)